

การปรับปรุงชายหาดมัตโปน

เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพร จังหวัดชุมพร

สภาพภูมิศาสตร์ของตำบลปากน้ำชุมพร ซึ่งตั้งอยู่บริเวณปากน้ำออกสู่ทะเล มีบริเวณชายหาดทอดยาวน่าส่งเสริมและพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้ แต่เนื่องจากพื้นที่ไม่ได้รับการดูแล เต็มไปด้วยสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย ทำให้ผู้คนเข้ามาท่องเที่ยวและใช้ประโยชน์จากพื้นที่ในการพักผ่อนและทำกิจกรรมน้อย ผู้บริหารเทศบาลตำบลปากน้ำนำโดยนายกเทศมนตรีซึ่งได้เล็งเห็นความสำคัญในการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์ในดำเนินการเป็นแหล่งท่องเที่ยวจึงมีความต้องการที่จะคิดปรับปรุงภูมิทัศน์ของพื้นที่บริเวณชายหาดให้สามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: เมืองชุมพร

จังหวัด: ชุมพร

ประชากร: 7,463 คน

พื้นที่: 2,651 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
เทศบาลตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2545 เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพร จึงจัดทำโครงการ "ปรับปรุงชายหาดมัตโปน" เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ของชายหาดให้สวยงามเหมาะสำหรับการท่องเที่ยวและเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน อีกทั้งเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและรายได้ของประชาชนในพื้นที่

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. เทศบาลร่วมกับอาจารย์และนิสิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและวุฒิสมาชิกในพื้นที่จัดทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับการปรับปรุงภูมิทัศน์ของชายหาด-มัตโปน ซึ่งได้ข้อตกลงร่วมกันของชาวบ้านให้มีการจัดทำโครงการปรับปรุงชายหาดมัตโปน
2. เทศบาลร่วมกับอาจารย์และนิสิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการจัดผังเมืองของเขตเทศบาลตำบลปากน้ำชุมพร
3. ในปี 2545 เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพรเสนอโครงการปรับปรุงชายหาดมัตโปนเพื่อขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เป็นเงินจำนวน 8,600,000 บาท ในการดำเนินโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ของชายหาด
ดำเนินการปรับปรุงชายหาดมัตโปน บริเวณชายหาดมัตโปน ดังนี้
 - สร้างเขื่อนกันดินยาว 400 เมตร
 - สร้างท่อระบายน้ำยาว 320 เมตร
 - สร้างถนนยาว 320 เมตร
4. เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพรเปิดบริการแหล่งท่องเที่ยวชายหาดมัตโปนโดยการเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาพักผ่อนหย่อนใจและดำเนินกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ในพื้นที่ได้ และจัดให้มีกิจกรรมการออกกำลังกาย (เดินแอโรบิก) และอนุญาตให้ผู้ประกอบการร้านค้าเข้ามาขายของเพื่อบริการนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดมัตโปนได้

5. ดำเนินการจ้างเอกชนทำการจัดการเก็บขยะ มูลฝอย ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว โดยเก็บเงินจากผู้ประกอบการร้านค้าในบริเวณดังกล่าว (นายกเทศมนตรีออกเงินส่วนตัวสมทบบางส่วน)
6. ในปี 2546 เทศบาลเสนอโครงการปรับปรุงชายหาดมัดโปนต่อเนื่องเพื่อขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เป็นเงินจำนวน 15,300,000 บาท ในการดำเนินโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ของชายหาดเพิ่มเติม
 - ดำเนินการปรับปรุงชายภูมิทัศน์ บริเวณชายหาดมัดโปน ดังนี้
 - สร้างพื้นที่ลานจอดรถ 30 เมตร
 - สร้างทางเข้ายาว 600 เมตร
 - สร้างลานอเนกประสงค์ปูพื้นด้วยคอนกรีต พื้นที่ 1,275 ตารางเมตร

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/ การลงทุน

1. ในปี 2545 เทศบาลตำบลได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 8,600,000บาท ในการดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ชายหาดมัดโปน
2. ในปี 2546 เทศบาลตำบลได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 15,300,000บาท ในการดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ชายหาดมัดโปนเพิ่มเติม

บุคลากร

1. อาจารย์จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและนิสิต 7 คน
2. ฝ่ายช่างควบคุมงานก่อสร้าง
3. ผู้รับจ้างจัดเก็บขยะมูลฝอย

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วันเดือนปี	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
2545	เทศบาลเล็งเห็นความสำคัญของพื้นที่ชายหาดมัดโปนที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ ในการปรับปรุงเป็นเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในพื้นที่	ผู้บริหารเทศบาล
2545	เทศบาลร่วมกับอาจารย์และนิสิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและวุฒิสมาชิกในพื้นที่ ในการจัดทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับการปรับปรุงภูมิทัศน์ของชายหาดมัดโปน ซึ่งได้ข้อตกลงร่วมกันของชาวบ้านให้มีการจัดทำโครงการปรับปรุงชายหาดมัดโปน	เทศบาล / คณะอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย / วุฒิสมาชิกของจังหวัดชุมพร
2545	เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพรประสานขอความร่วมมือในการจัดทำผังเมืองกับอาจารย์และนิสิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	เทศบาล / คณะอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2545	เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพรเสนอโครงการปรับปรุงชายหาดมัดโปน เพื่อขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยในการดำเนินโครงการ	เทศบาลตำบล
2545	ได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากกรมส่งเสริมการปกครอง	เทศบาล/กรมส่งเสริม

วันเดือนปี	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
	ท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการ	การปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
2545	ดำเนินการประกวดราคาผู้รับเหมาจากทั่วประเทศ เพื่อดำเนินการปรับปรุงชายหาดมัดโปน	เทศบาลร่วมกับบริษัทเอกชน
	ร่วมทำสัญญาการดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ชายหาดมัดโปน	เทศบาลตำบลปากน้ำ ชุมพรร่วมกับบริษัทเอกชน
2545	ดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณชายหาดมัดโปน	เทศบาลร่วมกับบริษัทเอกชน
2545	เปิดให้บริการแหล่งท่องเที่ยวชายหาดมัดโปน	เทศบาล
	ดำเนินการจ้างเอกชนทำการจัดการเก็บขยะมูลฝอย ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวชายหาดมัดโปน	เทศบาล
2546	ดำเนินการปรับปรุงชายหาดมัดโปนเพิ่มเติม	เทศบาล
2546	เปิดให้บริการแหล่งท่องเที่ยวชายหาดมัดโปน	เทศบาล

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อาจารย์และนิสิตร่วมให้คำปรึกษาในการจัดทำผังเมืองและจัดประชาพิจารณ์ในการดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ชายหาดมัดโปน
วุฒิสมาชิกในพื้นที่	ร่วมจัดประชาพิจารณ์ในการดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ชายหาดมัดโปน
กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย	สนับสนุนเงินอุดหนุนเฉพาะกิจในการดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ชายหาดมัดโปน
บริษัทเอกชน	รับเหมาดำเนินการปรับปรุงหนองชายหาดมัดโปน

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. บริเวณชายหาดมัตโปนไม่ได้รับการดูแล เต็มไปด้วยสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย ทำให้ผู้คนเข้ามาท่องเที่ยวและใช้ประโยชน์จากพื้นที่ในการพักผ่อนกันน้อย และชายหาดมัตโปนไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วไป
2. บริเวณชายหาดมัตโปนมีผู้ประกอบการร้านค้าสำหรับบริการนักท่องเที่ยวเพียง 1 ราย ซึ่งมีรายได้เพียงวันละ 100-150 บาท/วัน

หลังการดำเนินการ

1. ภูมิทัศน์ชายหาดมัตโปนสวยงาม สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยเหมาะสำหรับเป็นแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย พบปะสังสรรค์สร้างความสามัคคี
2. บริเวณชายหาดมัตโปนมีนักท่องเที่ยวและประชาชนเข้ามาพักผ่อนมากขึ้นวันละ 200-300 คน โดยเฉพาะตอนเย็น เนื่องจากมีการจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย (เดินแอโรบิก) ตอนเย็นทุกวัน ทำให้ประชาชนในเขตเทศบาลได้พบปะสังสรรค์กันมากขึ้น
3. บริเวณชายหาดมัตโปนมีผู้ประกอบการร้านค้าเพื่อบริการนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นประมาณ 12-15 ราย ซึ่งมีรายได้ประมาณ 300-400 บาท/วัน โดยเฉพาะในช่วงวันหยุดสามารถมีรายได้ถึง 1,000 บาท (โดยเฉพาะเครื่องดื่ม)

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
ประชาชนรอบนอกเขตเทศบาลยังไม่สะดวกในการเดินทางมาบริเวณชายหาดมัตโปน เนื่องจากถนนหนทางไม่สะดวก	เทศบาลขออนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมในการสร้างถนนเลียบริมชายฝั่งทะเลและถนนอีก 3 สาย เชื่อมต่อกัน เพื่อให้ประชาชนเดินทางสะดวกยิ่งขึ้น

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนความเสียสละเพื่อส่วนรวมจะทำให้ท้องถิ่นน่าอยู่
2. ความพยายามในการประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ และผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดประชาพิจารณ์

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

1. การดูแลพื้นที่ดังกล่าวของเทศบาลให้สะดวกอยู่ตลอดเวลาและการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ประโยชน์จากสิ่งที่เทศบาลดำเนินการให้อย่างต่อเนื่อง จะทำให้วิถีใหม่ดังกล่าวมีความยั่งยืนและใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า
2. มีแผนการในการดำเนินการปรับปรุงพื้นที่และขยายเขตบริการในพื้นที่มากขึ้นประกอบด้วย
 - สถานประกอบการร้านค้า โดยการสร้างเป็นบล็อกประมาณ 20 ร้าน
 - ห้องน้ำเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว
 - ร้านค้าชุมชน

บทเรียนที่ได้รับ

ท้องถิ่นจะน่าอยู่ ผู้นำองค์กรมีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะแสวงหาสิ่งที่ดีที่สุดในชุมชน

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

1. ผู้บริหารองค์กรจะต้องมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา แสวงหาความร่วมมือจากองค์กรอื่น คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม
2. มีงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินการ
3. สภาพภูมิทัศน์อาจจะต่างกัน บางแห่งอาจจะไม่ใช่ชายหาดแต่สามารถนำไปประยุกต์ได้

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายอิริวัธ ทรพละวิภาส
ตำแหน่ง : นายกเทศมนตรี
หน่วยงาน : เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพร
ที่อยู่ : 7/1 หมู่ที่ 2 ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร 86120
โทรศัพท์ : (077) 522-008

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่: พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาลตำบล
สถานที่ตั้ง	7/1 หมู่ที่ 2 ตำบลปากน้ำ อำเภอมืองชุมพร จังหวัด ชุมพร 86120
ขนาดพื้นที่	0.81 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	12,373,397 บาท (ปีงบประมาณ 2545)
งบประมาณรายได้	13,287,087.55 บาท (ปีงบประมาณ 2545)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	27 คน ทั้งหมด 15 คน พนักงานท้องถิ่น 13 คน ลูกจ้างประจำ
จำนวนประชากร	7,392 คน
จำนวนครัวเรือน	2,651 ครัวเรือน
ประชากรแฝง	5,000 คน
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลปากน้ำชุมพร ตั้งอยู่ริมสองฝั่งแม่น้ำท่า ตะเภา ติดกับอ่าวไทยอยู่ห่างจากตัวเมืองชุมพร 14 กิโลเมตร โดยมีสภาพภูมิประเทศเป็นปากอ่าว เหมาะ สำหรับจอดเรือหลบคลื่นลมและการขนถ่ายสินค้า เป็น เมืองทำการประมงสำคัญของจังหวัด นอกจากนี้ยังมี หาดทรายยาว และมีภูมิสัญลักษณ์ประจำพื้นที่คือเกาะ เล็กๆ เรียกว่า เกาะมัดโพน เมื่อถึงฤดูแล้งสันหาดผุด สามารถเดินเท้าได้ถึง แต่ข้อจำกัดของขนาดพื้นที่ที่ ติดกันกับทะเล ไม่สามารถขยายพื้นที่ในการทำ ประโยชน์ได้อีก